

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXX

Kaina 35 c.

TREČIADIENIS – WEDNESDAY, LIEPA – JULY 26, 1989

Nr. 144

LKB Kronika, Nr. 80

(Tėsinys)

Žinios iš vyskupijų

Laugaliai (Klaipėdos raj.). Laugalių laidojimo biuro patalpose, kurios skirtos patarnauti daugiabučiuose gyvenantiems gargždiečiams, iki šiol neleidžiama šarvoti mirusius, pagal jų ir jų artimųjų įsitikinimus bei papročius. Laidojimo biuro direktorius kategoriškai draudžia prie mirusiojo viešai melstis ar giedoti religines šermines giesmes. Pasipiktinę tokiu elgesiu, Gargždų parapijos bažnytinis komitetas ir tikintieji reikalauja sudrausminti savavaliavimus Laugalių valdininkus.

Mielagėnai (Ignalinos raj.). 1988 m. rugpjūčio 26 d. naktį nežinomi piktadariai nuplovė ir skersai kelio numetė Mielagėnų kaimo kryžkelėje stovėjusį kryžių. Minėtas kryžius tikintųjų buvo itin gerbiamas, jis pastatytas 1914 m. balandžio 4 d., net stalinizmo laikais kryžius nebuvo išniekintas. Taip pat nurovė priešais bažnyčią ir autobusų stotelę augusias gėles, kuriomis pajaukai nuklojo taką į bažnyčią. Mielagėnų parapijos tikintieji dar skaudžiai prisimena, kai 1984 m. gegužės 20 d. naktį

*Eina nuo 1972 metų,
Pershaitės duok kitam!
Jei gali, padaugink!*

buvo išniekinti kapinių rūsyje esantys karstai su mirusiųjų palaikais, o tų pačių metų rugsėjo 16 d. naktį apiplėšta parapijos bažnyčia. Ignalinos rajono milicija į panašius įvykius žiūri abejingai: nusikaltėliai iki šiol nesurasti, jų net nebuvo rimtai ieškota.

1988 m. rugsėjo 19 d. 106 Mielagėnų parapijos tikintieji parašė pareiškimą Lietuvos TSR Prokuratūrai, prašydami paveikti Ignalinos VRS darbuotojus ir surasti nusikaltėlius.

Kapsukas. 1987 m. lapkričio 10 d. kapsukičiai Stanislovas Kadusauskas ir Stanislovas Miškinis Lūginės kaime, palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio gimtosios sodybos vietoje, pastatė gražų Ažuolinį kryžių. Po mėnesio, gruodžio pabaigoje, bedieviškos valdžios pareigūnai kryžių nuvertė.

Po 1988 m. liepos 13 d. Sąjūdžio mitinge iškelto klausimo apie palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio gimtinės įamžinimą rajono valdžia leido parapijos klebonui Lūginės kaime pastatyti koplytstulpį.

Patys prabilo savo vardu

Vilnius. – SIA pranešimu, įsteigta Lietuvos Darbininkų sąjunga. Steigiamajame suvažiavime dalyvavo 440 delegatų iš 19 Lietuvos miestų ir rajonų, 364 svečiai iš įvairių respublikų, šalies oficialių ir neformalių organizacijų.

LDS – visuomeninė politinė organizacija, vienijanti Lietuvos miestų ir rajonų Darbininkų sąjungas. LDS veikia prieš monopolizaciją politikoje, ekonomikoje, kultūroje ir socialinėje sferoje, siekia turėti savo atstovus visų lygių valstybinės valdžios ir valdomo organuose. Pagrindinis LDS politinis tikslas – Lietuvos nepriklausomybė.

Suvažiavimas priėmė keliolika rezoliucijų. Pareikalavo garantuoti Lietuvos profesio-

nėms sąjungoms nepriklausomumą ir nepartiškumą; TSRS ir Vokietijos sutarčių kontekste įvertinti 1940 metų liepos 14 d. TSRS ultimatumą Lietuvai ir tolimesnę įvykių raidą; parengti ir priimti įstatymą dėl okupacinės TSRS kariuomenės laikino buvimo Lietuvos teritorijoje ir jos išvedimo iki 1992 metų. Pareikšta, jog būtina konstitutiškai įteisinti vasario 16 d., Šv. Velykas, Motinos diena, Tautos Gedulo birželio 14 d., Visų Šventųjų diena, Šv. Kalėdas, paskelbiant jas nedarbo dienomis, atsisakant kovo 8 d., gegužės 2 d., spalio 7 d. ir lapkričio 8 d.

Suvažiavimas Darbininkų sąjungos pirmininku išrinko Kazimierą Uoką.

Parašų rinkimas Lietuvoje

Vilnius. – Lietuvos Komunistų vadovybė, kaip rašo „Tiesa“ savo liepos 15 d. numeryje, pareiškė savo nuomonę dėl Lietuvoje vykstančių parašų rinkimo akcijos. „Suprasdama ir remdama tautos suverenumo siekius, vedančius į politinę ir ekonominę nepriklausomybę, Lietuvos vadovybė tvirtai pasisako už šio tikslo įgyvendinimą konstituciniu parlamentiniu keliu“. Pasisakyme pareiškama, jog „ultimatyvus reikalavimai išvesti iš Pabaltijo respublikų kariuomenė“ yra nepriimtini ir labai pavojingi, bet pabrėžia: „Tai nereiškia, kad Lietuvos vadovybė nemato problemų dėl kariuomenės dislokavimo Lietuvoje“. Ji siekianti derybų keliu sumažinti kariuomenę. Be to, vadovybė rašo, kad negalima remtis vien tik Lietuvoje vykstančiu politiniu procesu. „Išsilausykime į įvairių Vaka-

Komunistai tebenori švęsti melagingas šventes

Nežiūrint to, kad 10,000 minia Kalnų parke Vilniuje per Lietuvos Nepriklausomybės Sąjungos organizuotą mitingą pareiškė prašymą, kad liepos 21 d. nebūtų švenčiama, Lietuvos Komunistų partijos centro komitetas visvien ruošėsi tą dieną švęsti. Ryšium su tuo, kaip praneša SIA, Vilniaus pramonės įmonių Sąjūdžio darbo bendrijos „Labora“ taryba ir Vilniaus darbininkų Sąjungos taryba parašė sekantį kreipimąsi į LKP CK bei Sąjūdžio Seimo Tarybą.

„1940 m. liepos 21 d. Liaudies Seimo nutarimai neturi galios, nes rinkimai į Liaudies Seimą yra neteisėti. Tai kertinis teigėnis, iš kurio pozicijos turi būti

ru ir išvijos politinių veikėjų mintis apie tai, kad kelias į Lietuvos nepriklausomybę – tai konstitucinis parlamentinis kelias. Juo suinteresuoti Rytai ir Vakarai“.

Vienoje Ukrainos Donecko srities kasykloje streikuotojų vadas stato kasyklininkų reikalavimus. Gorbačiovas ragina vietines unijas, Komunistų partijos komitetus ir savivaldybes reaguoti į reikalavimus, o streikuotojus, jei reikia, pašalinti neįtrauktus valdininkus.

Gorbačiovas nori koptuoti streikuojančius kasyklininkus

Maskva. Atsiliepdamas į didėjančius kasyklininkų streikus įvairiose Sovietų Sąjungos respublikose, M. Gorbačiovas kvietė darbininkus kelti savo reikalavimus savų respublikų ir lokalinėms vyriausybėms bei unijų vadovybėms. Šių neramumų spaudžiamas, jis pirmą kartą atsiėmė ankščiau padarytą sprendimą atidėti lokalinis rinkimus iki 1990 m. Vietoj to dabar jau siūlo, kad kiekviena respublika pati nuspręstų, kada turėti rinkimus.

Nors vakarinio Sibiro Kuznecko kasyklininkai ir centrinėje Azijoje esančios Karagandos kasyklininkai jau sugrįžė darbą, dar pusė Ukrainos Donecko srities 125 kasyklų tebestreikuoja. Šalia maisto ir buitinių reikalavimų, greitai rinkimai buvo visų respublikų streikuotojų pagrindinių reikalavimų tarpe, nes darbininkai sakosi nepasitiki miesto bei sričių valdytojais, kurie buvo paskirti prieš konkurentinių balsavimų įvedimą.

Ragina išklausti streikuotojus

M. Gorbačiovas taip pat ragino vietinius komunistų parti-

jos komitetus, valdines tarybas ir unijų organizacijas išklausti ir apsvaistinti darbininkų reikalavimus, imtinai ir pašalinimo žmonių norų nepaisančių valdininkų.

Nors Gorbačiovas neperdaugiausiai džiaugiasi darbininkų unijų keliama neramumu, jis į juos žiūri kaip į priemonę pagreitinti jo norimų reformų įvedimą, nes jos padės pašalinti persitvarkymą trukdančius valdininkus.

Pereitą savaitę, susitikęs su partijos vadais, Gorbačiovas reikalavo ir visuotinio partijos vadovų atnaujinimo, nuo paties žemiausio rango, iki aukščiausio, kad partija atgautų kaip galint daugiau savo smunkančio autoriteto. Kalbėdamas Sovietų Sąjungos Aukščiausios Tarybos sesijoje, jis šiuos streikus pavadino nacionaliniais desperacijos šauksmais ir pranašavo, kad panašių būsia daugiau ir kitose pramonėse.

Kai kurie deputatai Aukščiausios Tarybos sesijoje pirmą kartą išskėlė ir labiau stebinančius kasyklininkų reikalavimus, būtent: laisvų darbininkų unijų, ir konstitucinių Komunistų partijos galios apribojimų.

tybinių ideologų buvo teriojama ir niekinama.

LKP CK, padaręs tokį pareiškimą, davęs nurodymą iškabinti Vilniuje raudonus plakatus, šlovinančius liepos 21 d., dar kartą įrodė, nepaisant deklaravimo apie lietuvių tautos lūkesčių suvokimą, apie nesugebėjimą šiuos lūkesčius įgyvendinti. Tai įrodė, kad ši data buvo ne tik viena iš Lietuvos Nepriklausomybės žlugimo datų, bet ir Lietuvos KP pergalės diena.

Nerimą kelia tai, kad Vilniaus įmonėse ir organizacijose kryptingai sklaidžiami gandai apie liepos 21 d. ruošiamus raudonų vėliavų ir plakatų plėšymus. Mūsų nuomone, kaip tik raudonos spalvos gausumas geriausiai simbolizuoja šios dienos tikrąjį vaizdą ir reikšmę. Tad jų plėšyma galima būtų laikyti provokacinių jėgų siekimu sukelti neramumus.

Tad švęskite, anoniminis LKP CK, šią dieną – tegul tai bus Jūsų šventė! – taip baigiasi 16 žmonių pasirašytas kreipimasis.

TRUMPAI IŠ VISUR

– **Washington** apkalintais šnipinėjimu buvęs JAV ambasadoriaus Vienoje pavaduotojas Felix S. Bloch. Manoma, jog iš šios pozicijos jis perdavinėjęs sovietams itin jautrias informacijas gal net 15 metų.

– **Tokio** mieste atsistatydino tik prieš du mėnesius paskirtas pasitraukti iš Kambodijos Sousuke Uno, kadangi sėkmedienį pralaimėjo rinkimus jo Liberaliųjų Demokratų partija.

– **Kambodijoje**, artinantis laikui Š. Vietnamo daliniais pasitraukti iš Kambodijos rugsėjo mėn. pabaigoje, padidėjo kariniai veiksmai ir apsišaudymai Kambodijos ir Tailando pasienyje, stengiantis, kad komunistai neužimtų apleidžiamų vietovių.

– **Izraelio** Kabinetai 21-ą santykių priėmimo min. pirm. Y. Šamiro taikos planą, praėjo JAV-ų ir Europos vyriausybių baimė, kad Izraelį gali perimti kraštutinių dešiniųjų partijų koalicija.

– **Meksikos** mieste Meksikos valdžios derybininkai susitarė su užsieniškais bankais apie Meksikos skolų perkaičiavimą, pagal kurį Meksikos 100 milijonų dol. skola bus sumažinta vienu penktadaliu.

– **Maskvoje** prez. Gorbačiovas pasakė, jog angliakasiai paparaše, kad nuo rugpjūčio 1 d. pradėtų streikuoti ir traukinii darbininkai. Tai esą labai pavojinga ir vyriausybei turės imtis labai griežtų priemonių apvaldyti susidariusią situaciją.

– **Amerikos** valstybių organizacija nutarė, kad iki rugsėjo 1 d., gen. Manuel Noriega privalo pasitraukti iš Panamos vyriausybės. Buvo pasiūsta diplomatų komisija, kuri pradėjo Panamoje pasitarimus su įvairiomis grupėmis, kurios palaiko Noriega.

– **Pretorijoje** vienas populiariausių politinių vadų, dabartinis viceprezidentas F.W. de Klerk Pietų Afrikos vadovybėje, kuris daugelio manymu bus naujasis krašto prezidentas, atmetė Valstybės sekretoriaus pakvietimą atvykti su vizitu į Ameriką.

– **Amerikos** Žvalgybos agentūra praneša, jog Sovietų branduolinių ginklų gamyba yra sulėtėjusi.

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Molotovo-Ribbentropo pakto panaikinimo akcija

Peticijos Jungtinėms Tautoms, Lietuvoje vadinamoms Suvienytų Nacijų Organizacija (SNO), kad būtų panaikintas Molotovo-Ribbentropo paktas ir jo pasekmės, buvo sudarytos Lietuvoje ir paskelbtos liepos 18 d. „Drauge“ JAV Lietuvių Bendruomenės rūpesčiu. Ši peticija, kuriai parašus rinkti iš savo kaimynų ir bendradarbių yra skatinamas kiekvienas lietuvis, tiek užsienyje, tiek Lietuvoje, buvo sudaryta Lietuvoje per liepos 12 d. įvykusį Lietuvos politinių partijų ir organizacijų konsultacinį susirinkimą, kurį suorganizavo Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdis (LPS).

Dalyvavo atstovai LPS Seimo tarybos, Kauno bei Vilniaus tarybų, Seimo atstovai, Lietuvos Laisvės Lygos, Lietuvos Krikščionių Demokratų partijos bei sąjungos, Lietuvos Demokratinės Partijos, Lietuvos Socialdemokratų partijos, Lietuvos Helsinkio grupės, Tarptautinių Žmogaus Teisių Gynimo Asociacijos Lietuvos skyriaus, Lietuvos Žaliųjų partijos, Politinių kalinių gelbėjimo komiteto, LTJS „Jaunoji Lietuva“, Lietuvos Tautininkų partijos, Lietuvos Darbininkų Sąjungos atstovai.

Ši parašų rinkimo akcija vyksta ne tik čia, bet ir Lietuvoje, kur ji susilaukė įvairios reakcijos. Čia skelbiame Sąjūdžio Informacijos Agentūros (SIA) paskelbtą LPS Seimo Tarybos pranešimą, kurį per televiziją skaitė R. Ozolas liepos 17 ir 18 dienomis, nors komunistų partija leidimo skelbti dar nebuvo davusi.

Gerbiami Lietuvos žmonės!

Dėl Molotovo-Ribbentropo pakto ir su juo susijusių politinių Lietuva lietuvių įvykių įvertinimo paskelbtą parašų rinkimo akcija susilaukė prieštaringų ir priešingų vertinimų. To ir galima buvo tikėtis.

Nerimaujama dėl trijų svarbiausių dalykų: 1) reikalavimai esą pernelyg radikalūs ir ultimatyvūs; 2) jie reikalauja konstitucinio parlamentinio kelio atsisakymą bei konfliktą su Respublikos vadovybe; ir 3) visa tai reikš ir Sąjūdžio skilimą.

Norėtusi atsakyti iš karto ir vienareikšmiškai: buginavimai yra perdėti ir be pakankamo pagrindo.

Taip, paskelbtasis parašų rinkimas yra rimta politinė akcija, ji turi būti tęsiama ir atliktą greitai bei tiksliai. Visą reikalingą informaciją šiuo požiūriu teikia Sąjūdžio būstinė (Vilnius, Gedimino 1).

O tos akcijos prasmė yra tokia: Jeigu, rinkdami parašus dėl TSRS Konstitucijos pataisų, atsakinėjom į klausimą, ar norim gyventi neesminius pokyčius numatančioje Tarybų Sąjungoje, tai dabar savo parašais turim atsakyti į dar sunkesnį klausimą: ar sutinkame mes, kad pasaulio gyvenimas būtų kuriamas slapta nuo jo ir toliau teriojant istisas tautas? Šiais parašais mes pirmąsyk prabylame ir visą pasaulį, prieš kurį mes taip pat turim ginti savo teisę gyventi.

Pasirašydami mes pritariame trimis konkrečioms reikalavimams: kad mūsų gyvenimo nebevairuotų prieš mūsų ambizius padaryti nusikalstami dviejų užkariautojų susitarimai;

kad mūsų žemėje nebebūtų tų susitarimų vykdymo įrankio – okupacinės kariuomenės; kad lietuvių tautai būtų suteikta galimybė laisvai pareiškiti valią dėl savo tolesnio likimo.

Ar yra šiandien Lietuvoje žmonių, kurie šitom mintim nepritarę? Jeigu yra – jie nepasirašys, tai jų valia. O nenuolankus tonas jeigu kam psirodys ir ultimatyvus, tai ne mažiau kam – turbūt ir pelnytas, ir teisėtas!

Visus labiausiai domina, ar paskelbtieji politiniai reikalavimai nereiškia esminio Sąjūdžio politikos pakeitimo?

Atsakome: mūsų politinės kovos kelias ir toliau lieka konstitucinis. Kito tiesiog ir nėra, jei pasirinkome kovą už Molotovo-Ribbentropo pakto ir jo pasekmių panaikinimą.

Deja, vaisingai naudotis konstituciniu parlamentiniu keliu sunku: Sąjungos vadovybė atkakliai ignoruoja mus, paskandindama daug mūsų Respublikos vadovybės pasiūlymų ir projektų. Nepakankamai ryžtinga ir mūsų Aukščiausioji Taryba. O rugpjūčio 23-ji reikalauja vienareikšmių ir išlygų nepaisančių sprendimų. Tokiomis sąlygomis Sąjūdis ir imasi tiklesnio ir griežtesnio padėties įvardinimo.

Mes vertiname ir remiame visas Respublikos vadovybės pastangas užtikrinti Lietuvos žingsnius į ekonominę ir politinę nepriklausomybę. Suprantame papildomus sunkumus, kuriuos gali sukelti ryškesnis tautos valios pareiškimas. Kartu tikimės, kad partitis, sukaupę vadovybei kartu su tauta einant atgimimo keliais, jeigu tik jai pakaks noro ir geros valios, leis deramai pasinaudoti parašu lapuose sukaupia liaudies valia.

Tiems, kas jaudinasi dėl Sąjūdžio skilimo, turime pasakyti trumpai: daug būta tokių linkėjimų ir baimių. Šiandien Sąjūdis vieningai negu bet kada. Jo ryžtas kovoti už nepriklausomybę tol, kol reikės, yra aki-vaizdas.“

JAV Lietuvių Bendruomenė prašo, kad asmenys patys imtųsi iniciatyvą rinkti parašus po šia peticija, kurią galima gauti, išsikopijavus iš liepos 18-tos „Draugo“. Tik būtina rinkti parašus ant nukopijuoto blanko, ne ant iškirpto, nes blanko antrąjį pusę turi būti švėri. R. Korzonienė Lietuvos Bendruomenės būstinėje Chicagoje sako, kad visos peticijos būstinėje turi būti gautos iki rugpjūčio 15 d., kad liktų laiko jas įreisti į Jungtinėms Tautoms rugpjūčio 23 d. Užpildytas peticijas siųsti: JAV Lietuvių Bendruomenė, 2713 W. 71st Street, Chicago, IL 60629.

KALENDORIUS

Liepos 26 d.: Šv. Ona, Joakimas, Gluosnis, Greitūtė, Meilė.
Liepos 27 d.: Šv. Rudolfas, Natalija, Pantaleonas, Žintautas, Zivile.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 5:37, leidžiasi 8:16. Temperatūra trečiadienį – aukščiausia 89 F., žemiausia 68 F., dalinai debesuota ir tvanku. Ketvirtadienį aukšč. temperatūra 88 F., žem. 72 F., galimybė lietaus su perkūnija.

SKAUTYBĖS Lietuva

GLOBOJA CHICAGO SKAUTININKŲ KŪ RAMOVĖ

Redaguoja j.v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

ASS STOVYKLA – STUDIJŲ DIENOS

„MOTINA IR TĖVYNĖ – KIEKVIENAM TIK VIENA“

Antradienis, liepos 4 d.
JAV-ųjų nepriklausomybės šventė. Padėkos šv. Mišias aukojo ir dienos mintimis pamokslą pasakė v.s. kun. J. Vaišnys.

Filisterio V. Mantauto ideologinę temą „Kas mes esame“ pristatė fil. Danutė Eidukienė. Temoje išpareigojimai, jų tęstinumas gyvenime; siūlyta mėginti susigrąžinti atsikyrusius. Skautiško išpareigojimo uždavinys yra kitiems padėti, nes tik sau laime pasiekę galėsime ją kitiems teikti.

Skyrių pranešimus atliko fil. Vadopaliene iš Clevelando; fil. R. Griškėlis, t.n. Alida Vitaitė ir fil. V. Kirvelaitis, visi iš Chicago. Buvo perskaitytas fil. Ginos Remienės pranešimas iš Chicago. Po pranešimų vyko minčių pasidalinimas, ir gyvos diskusijos skyrių veiklos reikalais.

Po pietų ir poilsio fil. J. Dainauskas labai įdomiai kalbėjo apie šiuolaikinę spaudą Lietuvoje. Ten leidžiama arti 120 neoficialių periodinių laikraščių leidinių. Daugiau negu 50 leidinių buvo išstatyti pasiūlyti ar pasiskaityti. Šiuose leidiniuose kartojasi lietuvių troškimas laisvai reikšti savo mintis ir išlieti pusės šimtmečio skriaudas tautai, šeimoms ir kiekvienam žmogui.

Vakare vyko iškilminga suėiga, kurioje v.s. kun. Juozas Vaišnys davė Korp! Vytis senjoro pasidavimą ir taip pat tapo F.S.S. filisteriu. Sveikinimuose gerb. filisteriui, o taip pat ir jo mintyse, buvo išreikštas pasitenkinimas ir jaučiama garbė priklausyti tos pačios idėjų broliams ir sesėms akademikams skautams.

Trečiadienis, liepos 5 d.

Fil. L. Maskaliūnas skaitė išsamią paskaitą apie prof. Stepa Kolupailą, jo darbus ir kelionių organizavimą Lietuvos upėmis. Po pietų buvo išvykta automobiliais prie ežero atsigavinti po kelių dienų kaitros. Vakare ir lauzū buvo užbaigta priešpaskutinė studijų diena.

Ketvirtadienis, liepos 6 d.

Baigtiant A.S.S. stovyklą šv. Mišias aukojo fil. kun. Juozas Vaišnys. Jis taip pat suteikė visiems tėvišką palaiminimą

kelionei į namus.

Rake pasiliko stovyklų administratoriai galutinai pasirošti skautų, čiu atvykimui. Rako stovyklavietė puikiai tinka ir akademikų skautų suvažiavimams. Čia mus maloniai priima tuntu vadovybės ir leidžia naudotis visais įrengimais. Š.m. padėka tenka „Aušros Vartų“, „Lituanicos“, „Nerijos“ tuntams ir fil. Liūdai ir v.s. Albinai Ramanauskams, kurie rūpinosi mūsų maitinimu ir kitais patogumais. Iš studijų dienų buvo išsiųsti sveikinimai Vilniaus universiteto ir atsikūrusio Vytauto Didžiojo universiteto vadovybėms Lietuvoje.

LSB Vyriausias skautininkas ir jo žmona Londono Heathrow orauostj atskrenda liepos 31 d., 7:25 val. Jūs pasitikite orauostje atsivešime į stovyklą, kur jis žada kelias dienas su mumis stovyklauti. Linkėdami sėkmingos kelionės visi jū laukiame ir budime. v.s. J. Maslauskas LSB Europos Rajono Vadeiva

ŽINIOS IŠ EUROPOS RAJONO

Laukiamas LSB Vyriausias Skautininkas

Iš LSB Vyriausio Skautininko v.s. Gedimino Deveikio, gyvenančio JAV, gautas pranešimas, kad jis priėmė mūsų pakvietimą ir atvyks į 40-ą jubiliejinę skautų bei skaučių stovyklą Lietuvių Sodyboje Anglijoje.

LSB Vyriausias skautininkas ir jo žmona Londono Heathrow orauostj atskrenda liepos 31 d., 7:25 val. Jūs pasitikite orauostje atsivešime į stovyklą, kur jis žada kelias dienas su mumis stovyklauti.

Linkėdami sėkmingos kelionės visi jū laukiame ir budime. v.s. J. Maslauskas LSB Europos Rajono Vadeiva

APDOVANOJIMAI – ATŽYMĖJIMAI

LS Seserijoje

Lietuvių Skautų Sąjungos Seserijos vyriausia vadovybė, Vasario 16-sios proga, pagerbė LSS Garbės ženklais šias skautes už darbą ir pastangas Vasario 16 gimnazijoje veikiančiame „Aušros“ tunte. Nottinghame gyvenančią, ilgų metų skautiškos idėjos, darbų dienose skaitė paskaitas, dalinosi kelionių išpučiais ar A.S.S. veiklos etapais mūsų filisteriai Leonas Maskaliūnas, Danutė Eidukienė, Algis Stepaitis, Alfa Juodikis, o programose dalyvavo visa eilė ASD ir Korp! Vytis narių.

S. M.

reikštis Skautybėje, kad kiekviena diena atneštų džiaugsmo joms patioms ir su jomis esantiems, skautiškoje veikloje.

Ilgametei skautiškos idėjos rėmėjai Elenai Vainorienei širdingai dėkojame ir džiaugiamės už ilgų metų pastovią talką ir darbą bei įvairiausia paramą Skautijai.

Budėkime, v.s.t.n. Stefa Gedgaudienė LSB Vyriausia Skautininkė

LS Brolijoje

Lietuvių Skautų Sąjungos Brolijos vyriausia vadovybė, Vasario 16-sios proga, pagerbė LSS Garbės ženklais, Vasario 16 gimnazijos „Aušros“ tunte skautą, už visad sąžiningai atliktus darbus ir rodantį iniciatyvą skautiškoje veikloje.

Londoną gyvenančio ilgų metų skautiškos idėjos rėmėja ir artimą skautų bičiulį bei chorvedį, skautų stovyklės mokačiantį giesmių ir dainų, pagerbė: Justą Černį – Už nuopelnus ordinu su Rėmėjo kaspiniu (Londonas); psl. Alain Gromauską – Pažangumo žymeniu („Aušros“ tuntas). Dėkodamas, sveikinu J. Černį ir linkiu toliau teikti pagalbą sesėms ir broliams, skautiškoje sąjūdyje. Ačiū už visokeriopą paramą!

Broj! Alain sveikinu ir linkiu toliau dirbti Lietuvių Skautų Brolijos labai ir skautiško šūkiu siekiam: Dievui, Tėvynei ir Artimui.

Budėkime! v.s. Gediminas Deveikis LSB Vyriausias Skautininkas

VYRIAUSIA SKAUTININKĖ LIETUVOJE

Lietuvos Skautų sąjungos, neseniai atsikūrusios Lietuvoje, kvietimu, LSS Vyriausioji skautininkė vs tn Stefa Gedgaudienė išskrido į pirmąją Lietuvos skautų ir skaučių vadovų, ių stovyklą Džukijoje. Iš Clevelando stovyklon išskrido ir prityrusi skautė Nida Gelažytė. Iš Chicago – s. Donatas Ramanauskas ir jūrų budys vyr. valt. Viktoras Garbonkus.

IŠ SKAUDŲ VEIKLOS KANADOJE

Ruošiasi stovyklauti

Skautų-čiu stovyklos „Romuva“, kuri įvyks rugpjūčio 13-26 d., vadovybė: stovyklos viršininkas s. F. Mockus, komendantas dr. s. A. Dailė, dviasios vadovas kun. v.s. A. Saulaitis, ūkio vedėjai – s. K. Batūra, K. Pajaujais; Seserijos pastovyklės viršininkė ps. J. Neimanienė, paukštyčių vadovė – A. Lelytė, A. Karasiejūtė, J. Gaižytė, skaučių vadovė – L. Mockutė, D. Grybaitė, A. Puzerytė, prityrusių skaučių – I. Balytė, L. Skučaitė. Vilkiuku vadovai – A. Paškus, A. Belzinskis, skautų vadovai – V. Puodžiūnas, M. Slapšys, M. Bijūnas, prityrusių skautų – J. Mockus, G. Batūra, G. Karasiejus; rankdarbių instruktoriai – I. Petrauskienė, P. Būtenas, sporto – Ona Šileikaitė, šaudymo ir laivų vadovas s. V. Keturakis, lauzų ir dainų vadovė ps. D. Garbaliuskienė, vandens apsauga – A. Meškauskaitė, L. Liaukutė. Maistas bus gaminama prityrusių šeiminių, skautų-čiu margačių.

Dirbama siegi

Liepos 15 d. s. B. Abromaitienės vasarvietėje Wasagoje buvo suruošta suėiga, kurią atidarė seniuė ps. V. Grybienė, pakviesdama pirmininkauti sen. ps. S. Kuzmą. Jis po trumpo įvado paprašė v.s. V. Morkūną, neseniai grįžusį iš Lietuvos, papasakoti apie skautų suvažiavimą Lietuvoje. Po to S. Kuzmas smulkiai apibūdino susitikimą Chicagoje su atplaukusiais iš Klaipėdos ir New Yorką buriuotojais. Jiems iš Kanados buvo įteikta 8000 dol. auka „Ažuolo-Gintaro“ mokykla, į kurią norima pakviesti 5 kursantus iš Lietuvos, ir kaip padengti nemažas išlaidas. Po diskusijų ps. V. Grybienė pakvietė visus užkandžiu, kuriuos puikiai paruošė s. B. Abromaitienė. Sekė lauzas, kurį įdomiai pravedė s. A. Biškevičienė. Lauzas baigtas skautiška malda ir Lietuva brangi. Dalyvavo 16 brolių-sesiu ir D. Kedienė iš Lietuvos. Visi išsiskirstė su dėkingumu s. B. Abromaitienei už patalpą ir vaišes. Reikėtų daugiau tokių suėigų. M.

Klaipėdos skautai turi sąskaitą banke. Stiprėjanti skautų organizacija laukia Jūsų paramos.

Lėšas siųskite į Taupomąjį banką Nr. 7260. Sąskaitos Nr. 122919. Praleikas Raimondo, Danieliaus vardu.

Skautų gretos Gedulo ir Vilties iškilmėse Kaune, š.m. birželio 14 d.

Mažeikių miesto skautai ir skautės

SU BURLAIVIAIS I LIETUVĄ

Transatlantinę kelionę Klaipėda – New Yorkas laimingai atlikusios trys ok. Lietuvos jachtos „Audra“, „Dailė“ ir „Lietuva“, tokiai pat kelionei, tik šį kartą New Yorkas – Klaipėda, pakeltusios igulas, nuo Amerikos krantų išplaukė liepos 16 d. Į grįžtančių burlaivių igulas įsijungė ir septyni JAV-ųjų lietuvių buriuotojai, jų tarpe du jauni „Lituanicos“ tunto Chicagoje jūrų budžiai Linas Paulius ir Aidas Palubinskas. „Gero vėjo!“ linkime laimingai pasiekti gautarinius Baltijos krantus.

RUOŠKIMĖS DALYVAUTI SUVAŽIAVIME

LSS tuntininkų, vietininkų ir vadovų, ių suvažiavimas spalio 6-8 dienomis vyks Beaumont, Ohio, amerikiečių skautų stovyklavietėje. Suvažiavimą organizuoti pavesta LSS Seserijos vyriausios skautininkės pavaduotojai s. Meilei Mickieinei ir LS Brolijos vyriausio skautininko pavaduotojui s. Gintui Taorui. Artimiausiu laiku bus paskelbta šiuo reikalu platesnė informacija. Visi tuntininkai, es, vietininkai, es ir linkime laimingai, prašome iš anksto šią datą bei įvyki pasizymėti savo kalendoriuose

Akademinio Skautų sąjūdžio stovykloje kalba ASS vadijos pirmininkė fil. Danutė Eidukienė. Kairėje – fil. kun. Juozas Vaišnys, dešinėje – fil. Aleksandra Likanderienė. Nuotr. Vidos Vizirdaitės

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily Monday and Tuesdays, Legal Holidays, the Tuesdays following observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: \$70.00 Foreign countries \$70.00

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytuvo adreso, gavus iš jo mokesčių, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanada (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Šešt. pried.)	\$40.00	\$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisyso savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžinta tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

STOVYKLOS

Liepos 29- rugpjūčio 8 d. – Jubiliejinė 40 metų Europos rajono stovykla Anglijoje, Lietuvių Sodyboje.

Rugpjūčio 5-12 d. – „Ažuolo“ ir „Gintaro“ vadovų, ių mokykla Californijos skautų stovyklavietėje „Rambyne“.

Rugpjūčio 13-26 d. – Kanados lietuvių skautų, čiu stovykla „Romuvoje“.

Spalio 6-9 d. – IV-toji Tuntininkų konferencija Beaumont, OH.

ATLANTO RAJONO STOVYKLA „VARPAS“

Atlanto rajono skautų stovykla rugpjūčio 20-27 dienomis vyks Bolton, MA. Daugiau informacijų teikia Romas Jakubauskas, stovyklos 508-832-6682. Seserijos, stovyklės bei skautininkų kursai. Informacijas teikia Teresė Meiluvienė, tel. 508-753-7232.

Dr. Romualdas Povilaitis

DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokai į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DR. VIJAYTAJAS, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – VIDAUŠ LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Augliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 478-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: OLYMPIC 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE McENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
185 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5835 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 585-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKIŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabineto perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUŠ LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. 2-7
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533

DR. FRANCIS MAŽEIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą. Pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6, penkt. 10-12, 1-6.

Kab. tel. 471-3300; Rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 594-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Danbury Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinus ir
„Contact lenses“
2618 W. 71st St. – Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio kabineto perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė – Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 – Rez. 852-8889
Val. pirm., antr. ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė – Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel. 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5548

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

ATSIKABINTI NUO HITLERIO

Sovietų Sąjungos įstaugos labai noriai teikia visokių patarnavimų dėl OSI prieš neva kolaboravusius su naciais. Tačiau pati Sovietų Sąjunga, sulaužiusi beveik visas tarptautines sutartis, labai atkakliai laikosi sutarties su Hitleriu, nors visos kitos valstybės jau seniai yra atsiskiriusios nuo bet kokių nacių atraugų. Lietuvoje užsimota surinkti pora milijonų parašų, reikalaujant, kad būtų nutrauktas slapta sandėris su Hitleriu ir gražintas tautai suverenitetas. Prieš sovietines igulas jau žmonės pradeda demonstruoti, reikalaujant jas išvesti, kaip ir turi būti, išvedant ir enkavedistų gaujas.

Vilkas išspausdino specialias formas rinkti parašams, reikalaujant, kad Maskva nutrauktų savo sandėrį su Hitleriu. Lietuvių Bendruomenė paskelbė tektis renkant parašus tam pačiam tikslui. Amerikos Lietuvių Taryba jungiasi prie šių pastangų. Vokietija jau yra paskelbusi, kad Hitleriui pradėjus karą su Sovietų Sąjunga, tuo pačiu buvo atmetama ir sutartis su Maskva. Tik pati Maskva, nusiskandama, kad kare naciai sunaikino milijonus jos gyventojų, vis dėlto kietai laikosi sutarties su Hitleriu, kai šis davė jai pritarimą okupuoti Lietuvą, Latviją, Estiją ir kai kurias kitas sritis. Jau labai laikas Maskvos imperijai pradėti likviduoti savo kolonialines valdas ir gražinti joms nepriklausomybę, kurią gerbti buvo įsipareigojusi 1920 m. taikos sutartimis ir nepuolimo paktu.

Už geležinės uždangos ši problema labai gyva. Net okupuotoje Lietuvoje leidžiama „Sovietskaja Litva“, laikraštis rusų kalba, įdėjo Sov. Sąjungos liaudies deputatą N. Medvedevą straipsniui, keliantį eilę siūlymų, kurie patarnautų Lietuvos

gyventojams. Informuodamas apie tai laikraštis „Gimtas kraštas“ liepos 5 d. įdomiai rašė: „Į konstituciją ir įstatymus būtina įtraukti nuostatą apie Lietuvos atlytystę, būtų nustatyta, kad pilyktam, bėgimui Respubliką nuolatini gyventi žmonės privalo mokėti lietuvių kalbą, žinoti Lietuvos istoriją ir kultūrą“. Tai jau reikalavimas didesnio savarankumo kraštui.

Toliau keliamas reikalavimas likviduoti baltąsias „dėmes“ istorijoje, geriau žmones informuoti, plačiau pateikti žinias apie Stalino ir Brežnevo vykdytą genocidą ir išryškinti kokią žalą patyrė net ir rusų tauta, verčiama atlikti kolonizatorių ir žandarmerijos funkcijas. Išryškinama, kad „vienintelė nacionalinių ir ekonominių problemų sprendimui galimybė — suteikti respublikų gyventojams teisę patiems spręsti kokiais pagrindais ir teisėmis jie galėtų įeiti (ar neįeiti) į sandraugos, sąjungos, konfederacijos sandėrį“. Lietuviai jau yra pabrėžę, kad jokios konfederacijos jie nesiekia. Lietuviai nori suverenaus, nepriklausomo gyvenimo, be Stalino-Hitlerio primestos kolonialinės sistemos. Medvedevą pabrėžiama gyventojų teisę patiems spręsti savo likimą yra vienintelis kelias. Lietuviai jau yra apsisprendę ir to sprendimo kryptį nurodė — nepriklausomybę, panaikinimą Stalino ir Hitlerio slapto sandėris ir kėslus.

Teisingai, cituodamas Medvedevą, „Gimtas kraštas“, skelbia: „nereikia pamiršti, kad daugumos lietuvių sąmonėje

niekada nebuvo užgesusi viltis atkurti nepriklausomybę ar valstybingumą“. Ligšiolinėje kolonialinėje santvarkoje lietuviai buvo verčiami tarnauti net ir gėdingiems Maskvos imperialistiniams siekiams. Pats „Gimtas kraštas“ savo liepos 5 d. paskelbė: „Neapsakomos gėlos, o dabar jau gėdingume ir beprasmiškume Afganistano kare po skausmo upes braide per 3 tūkst. vaikinių iš Lietuvos. Žuvo 87. Dingusių be žinioms nėra. Invalidais visam gyvenimui liko 88“. Apie tai paskelbė ir Lietuvoje leidžiama „Moteris“ nr. 6 straipsnyje „Sielvarto žvaigždės“. Toje spaudoje dar pridėdama „Gyvuųjų ir mirusiųjų vardu sakau: gailėsčio ir mielaširdystės labiausiai šaukiasi šitie žmonės... negali kompensuoti to, kas prarasta: gyvybės ar sveikatos“.

Nenuostabu, kad tamsi laikraštis skelbė, jog Lietuvoje ruošiamas paminėti rugpjūčio 23 d. Ribbentrop-Molotovo pakto penkiasdešimtmetį kaip „stalinizmo ir hitlerizmo nusikaltimą prieš žmoniją“. Kalbama ne vien apie paminėjimą, bet stipriai veikiama, kad Maskva tą pakta pagaliau atšauktų. Tuo užsidegus ne vien ta Pabaltijo karta, kuri yra gyvenusi nepriklausomybės metais, bet ir okupacijos gegantais karta. Minėtasis „Gimtojo krašto“ numeris skelbia apie dešimties metų berniuką, kuris Lietuvos Laisvės lygos mitinge, tada vadinamojo Černiachovsko aikštėje, nešiojo plakata, kuriame buvo reikalaujama „išvesti okupacinę armiją iš Lietuvos“. Gerai, kad dabar Lietuvoje jau leidžiama bent laisviau spaudoje tas nuoskaudas išskelti. Minėtasis „Gimtas kraštas“ perspausdino iš 1942 m. išleisto „Lietuvos archyvo“ dr. A. Garmaus pareiškimą, kaip gėdinga prievarta 1940 m. liepos 21 d. okupantų sušauktame „seime“ buvo žiniamas savanoriškasis Lietuvos išjungimas į Sovietų Sąjungą. Tame rašte tvirtai patvirtinama, kad tai nebuvo lietuvių tautos valios pareiškimas, okupanto primesta prievarta.

Lietuvos žmonės ilgisi, nepriklausomo gyvenimo. Okupanto prievarta įvestoji santvarka yra pasidariusi tokia bausčia, kad net jų kontroliuojamoje spaudoje prasiveržia dejonės. „Tiesa“ 1988 m. 195 nr. paskelbė skundą, kad daug kalbama apie pirmilžius, bet užmiršamas žmogus, o tai svarbiausia. Minėtasis „Gimtojo krašto“ numeris, priminė filosofo St. Šalkauskio mintis, kartoja, kad mūsų tauta niekada nėra buvusi tuo, kuo galėjo būti, ir toliau tęsiasi, kad vėl prasidėjęs tautinis atgimimas nebūtų vertas taip vadintis. „Jeigu savo galutinį tikslu neskelbtų nepriklausomos valstybės atkūrimo“.

„Gimtas kraštas“, 1988 m. gruodžio 7 d. paskelbė „Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją“, kurią yra priėmusi ir Sovietų Sąjunga, o šis tarptautinis kodeksas reikalauja pagerbti žmogaus teises, tautų teises, laisvos apsisprendimo teisę, neįmanoma kolonialiniame stovyje ir jau labai laikas Maskvai, atsimetus nuo Hitlerio, gražinti Lietuvai nepriklausomybę.

Juoz. Pr.

IŠLYDINT IR SUTINKANT DEPUTATUS

JUOZAS KOJELIS

Gegužės 20 d., vos atkeliavęs į Vilnių, dar žemei po kojom supantis, nuvykau į Kalnų parką, kur susirinko didžiulės minios išlydinti rinktus deputatus į Maskvoje įvyksiantį Sovietų Sąjungos liaudies deputatų suvažiavimą. Ką video juostose, čia regėjau savo akimis ir girdėjau savo ausimis. Kalbėjo rinktieji deputatai, kaip Sąjūdžio rinktieji. Prof. Vytautas Landsbergis, kom. partijos sekretorius Algirdas Brazauskas, prof. Vytautas Statulevičius, prof. Kazimieras Antanavičius, Kazimieras Motieka, Zigmantas Vaišvila, Romualdas Ozolas, Vladimiras Beriozovas, Kazimiera Prunskienė, Vitas Tomkus, Eduardas Vilkas, rektorius Jonas Kubilius, Julius Juzeliūnas. Daugelis iš jų kalbėjo labai drąsiai, nesigailėdami aštrių žodžių Maskvos adresu. Iš gal 50,000 minios plovimų ir atsistodijimų buvo galima spręsti, kad didžiausiu autoritetu iš kalbėjusių naudojasi Landsbergis, Brazauskas, Antanavičius, Motieka, Vilkas, Beriozovas, Vaišvila. Neįprasta buvo girdėti II partijos sekretoriaus, Lietuvos vos Beriozovo žodžius: „Anksčiau antrieji sekretoriai buvo vadinami Maskvos gauleiteriais. Aš toks nesu“. Landsbergiui atėjus prie mikrofono, minia ne tik plodama sustojė, bet ir skandavo „Lietuva, Lietuva“.

Ilgesnį žodį tarė Brazauskas. Jis kalbėjo apie suvereninę Lietuvą Tarybų Sąjungos sudėtyje. Kai minėdavo „mūsų kraštą“ ne visada buvo gūms išskirti, ar kalba apie Lietuvą ar apie Sovietų Sąjungą, bet iš pilno konteksto buvo numanoma, jog kam rūpėjo Lietuva. Jis pridėjo, kad „TSRS ir Vokietijos sutartis bei slaptieji protokolai nulemė ne tik nepriklausomos Lietuvos, bet ir kitų Pabaltijo valstbių likimą. Būtina politiški įvertinti tuos dokumentus. Lietuva tai jau padarė, dabar eilė Maskvai“.

Deputatas savo kalbomis drąsino studentas, mokytojas, fabriko darbininkas, tikininkas, moterų atstovė (iteikė kariuomenėje persekiojamų lietuvių sąrašą) ir kitai. Gana neįprastas vaizdas — du uniformuoti skautukai įteikia gėles Brazauskui ir skautiška saluotava. Prof. Statulevičius publikai pristatė Lietuvoje gastroliuojantį Los Angeles vyrų kvartetą,

kuris deputatus palydėjo daina „Jau žirgelis pabalnotas“ ir kita — kartu su „Armonikos“ ansambliu. O kvarteto vadovas Rimtautas Dabšys pridėjo ir žodinių linkėjimų: „Palydime su daina ir karšta malda, kai grįšite — Tave dainuoja visa Lietuva“. Pats Statulevičius padėkavo „Lietuva, kai aš tave regiu“ ir džiūgaujančiai gal 50,000 miniai pranešė, kad rytojoms dieną atvyksiąs ir pats eilėsčio autorius.

Deputatai sugrįžta

Birželio 11 d. Vingio parke deputatų sutiktuvės, kai jie sugrįžo iš suvažiavimo Maskvoje. Jei juos išleido apie 50,000, tai sutiko galbūt dvigubai daugiau, nors oficialiai buvo paskelbta, kad mitinge dalyvauja 70,000 žmonių. Neišsipildė Dabšio linkėjimas: Lietuva dainuoti negalėjo. Tačiau Lietuvos delegacija pasirodė puikiai, kai reikėjo — didvyriškai ir privertė ją respektuoti ir priešišką daugumą ir patį Gorbaciovą.

Sąjūdžio pirmininkas prof. Vytautas Landsbergis laimėjimus Maskvoje susumavo maždaug taip: „Prieš nepalankią daugumą ir prieš didelius viršūninkus nebuvo mažesni. Buvome aiškintojai, o ne buvome prašinėtojai. Vienas Maskvos deputatas išėjęs iš salės pasakė: „Dabar su Lietuva reikia eiti į derybas“. Pasauliui parodėme savo vizitinę kortelę, kuriės mato vyžintę lietuvių pibrendusi demokratinei santvarkai. Prieš mus dabar diplomatinės ir politinės kovos kelias“.

Pokalbis su Landsbergiu

Kai atvykau į Vingio parką, žmonių masės jau buvo susitvenkusios. Kalbėtojų tribūna gana toli, sunkiai pasiekiamas. Pradžioje buvau nutaręs pasilikti vietoje ir tik į magnetofoną įrašyti deputatų kalbas. Tačiau šioje minioje netikėtai sutikau ką tik iš Amerikos atvykusį „Pasaulio lietuvių“ korespondentą Mindaugą Pleškį. Atrodo, kad sutapo abiejų mintys, ir pamažu pradėjome irtis prie kalbėtojų platformos. Žmonės tikrai buvo draugiškai mandagūs. Vos pasakydavom, kad esame Lietuvos korespondentai iš Amerikos, nors ir patys spaudžiami, jie stengdavosi mus praleisti.

Poetas Bernardas Brazdžionis ir Juozas Kojelis prie Lietuvoje padovanoto Rūpintojėlio.

Kol mes pasiekėme platformą, deputatai vis rinkosi. Daugeli sutiko plojimu, o kitiems plojo atsistoję. Prieš pat prasidedant programai, netaikęs progą, prakalbinau Sąjūdžio pirmą praeitį prof. Vytautą Landsbergį:

— Pone Pirmininke, mano pavarde Kojelis; esu dienraščio „Draugo“ korespondentas iš Amerikos. Klausyčiau Jus atsakyti į porą klausimų. Profesoriui mano pavarde buvo pažįstama. Žinoma, ne aš, bet sūnus Linas. Pasakė, kad mėnesio gale numatoma būti Amerikoje ir norėtų su Linu susitikti. O aš paklausiau: — Žinau, kad tuoj prasidės mitingas, bet norėčiau paklausti, ar išveičia gultų patalkinti Sąjūdžio uždavinuose. Jei taip, tai kokiū būdu?

— Pagrindinė politinė akcija, kurią užsienio lietuviai galėtų vykdyti, — tai suaktualinti Vokietijos ir Tarybų Sąjungos 1939 m. sutartį su visais slaptaisiais protokolais. Molotovo-Ribbentropo paktas turėtų tapti tarptautinių svarstymų objektu, o tai paskatintų ir Tarybų Sąjungą į tai rimtai pažiūrėti.

Taip pat užsienio lietuviai galėtų prisidėti prie pasaulio ištikinimo, kad reformų-pertvarkos procesai, kurie vyksta Lietuvoje, prisideda prie Tarybų Sąjungos demokratinėjų jėgų stiprinimo. Dabar leidžiama gandai, kad tu procesų nereikia remti, nes jie pakenksią Gorbaciovui. Tai, kas vyksta Lietuvoje, Gorbaciovui pavojaus nesudaro.

Mano antras klausimas buvo taip formuluotas: — Nežinau, kaip kalbėsitės čia, bet girdėjau deputatų kalbas Kalnų parke gegužės 20 d. Buvo smerkiamas Stalinas, priekaiš-

tai daromi dabartinei Maskvai. Bet negirdėjau apeliacijų ir Vakarais, reikalaujant išpirkti duotus vekselius. Amerikos prezidentas 1940.X.15 lietuvių delegacijai pasakė, kad „Lietuva nepriklausomybės neprarado — Lietuvos nepriklausomybė tik laikinai pertraukta“. Atlanto charta pažadėjo atstatyti nepriklausomybės visų tų valstybių, kurios II pasaulinio karo eigoje jas prarado. Amerikos kongresas savo rezoliucijomis, prezidentai — pareiškimais ir proklamacijomis apie Baltijos valstybių nepriklausomybių atstatymą yra išdėstę tam tikrus vekselius. Ar lietuvių tautos, o taip pat estų ir latvių vardu nespauti Ameriką ir kitas Vakarų demokratijas pradėti rimtas derybas su Sovietų Sąjunga dėl gražinimo Pabaltijo valstybėms laisvės?

— Čia labai rimti dalykai, — atsakė Landsbergis. — Dabar negaliu skubiai tuo klausimu pasisakyti. Reiktų apie tai rimtai pasikalbėti. Tektų surinkti reikiamus dokumentus.

Sąjūdžio pirmininkas palipo ant platformos ir prasidėjo kalbos.

... ir su Brazausku

Kom. partijos pirmas sekretorius Algirdas Brazauskas, kreipdamasis į susirinkusius, jau nebeužėjo žodžio „draugai“, o „mieli piliečiai, miela Lietuva“, mat deputatų sutikimas buvo priduodamas per televiziją visai Lietuvai. Jis dėkojo Gruzijos ir kitų tautų deputatams, kurie parėmė lietuvių, o ypač Lietuvos žmonių už tūkstančius Maskvon pasiųstų telegramų, remiančių lietuvių deputatų užimtas po-

zicijas. „Stalinistai norėjo mums kenkti“, išsireiškė Brazauskas. Po jo kalbėjo, ir įdomiai kalbėjo, daugelis kitų deputatų ir iš jų pareiškimų deputatų aiški mintis, kad Sąjūdis be svyravimų pasisako už Lietuvos nepriklausomybę.

Pastebėjau, kad Brazauskas, poros vyrų lydymas, nulipo nuo kalbėtojų platformos. Ir vel pasakęs savo pavardę ir atstovaujamo dienraščio vardą, paprašiau atsakyti į porą klausimų. Jis pasakė einąs duoti interviu Vakarų Vokietijos televizijai, o grįždamas pasikalbėsiaš su manim. Taip ir įvyko. Mane labai nustebino, kad mano pokalbis su Brazausku atkreipė apie platformą susispietusių korespondentų dėmesį. Apsupo fotografai, ir korespondentai vis bloknoteliais ir bent trys televizijos ir video operatoriai. Trumpam mes buvome parodyti TV ekranuose visoje Lietuvoje.

— Pone Sekretoriau, ar tautos kelyje į suverenitetą pramotė kokia nors rolė išveičiai? — Rolė yra, — atsakė. — Iš viso išveičiai skiriu didelę rolę. Iki šiol mūsų gyvenime, politinime-visuomeninime gyvenime išveičia atlieka tam tikrą vaidmenį. Tačiau nepasakysiu, kad tokį didelį, koks turėtų būti. Mano supratimu, dabar kai pas mus jau yra duononių įvairovė, kai daug drausiumo kalbam ir visai kitam akim žiūrim į išveičiją, išveičia turi vaidinti žymiai didesnį vaidmenį mūsų gyvenime.

— Kultūrinį vaidmenį ar politinį, — įsiterpiu. — Ir kultūrinį, ir politinį, Net gi, sakyčiau, ir ekonominį. Reiktų dabar atvažiuoja lietuvių biznierių iš JAV, Kanados, Lotynų Amerikos. Sveikiname juos, laukiame daugiau. — Mano antras klausimas, — tęsiau, — Lietuvių toks jau seniai iš oficialiųjų būduos sluoksnių atėdavo išveičiai siūlymai tarp tautos ir išveičijos statyti tiltus. Tie tiltai esa statomi išveičijos labui. Tačiau blaiviai galvojančiai išveičijos daugumai buvo aišku, kad taitis tiltas žmonių ir idejų judėjimas turėjo vykti vienai kryptimi. Ar nepraumatote galimybių pastatyti tiltus, kuriais judėjimas vyktų abiem kryptimis?

— Ar dar dabar yra tokių didelių kliūčių? — į klausimą klausimu atsakė Brazauskas. — Taip, yra, — atsakiau. — Mes išveičijos galime gauti Lietuvoje išveičiančią spaudą, knygas. Mūsų spauda čia oficialiai (Nukelta į 4 psl.)

SKAIDRUPELIO RŪPINTOJĖLIS

Apsyaka iš partizanų kovų meto

J. VIZBARAS-SŪDUVAS

9 — Ar pabaigė statyti savo namą, Vincai? — einant pasiteiravo. — Namas iš lauko užbaigtas, grindys sudėtos. Dabar Šlekys su Kidolim mūrina pečių. Reik baldų. Stalą, suolus, spinteles pats padirbau, bet viduje dar daug ko reikia, o gauti sunku. Tai laisvu nuo darbo laiku bėginėjau, ieškau. Kai kur šį tą surandu, nuperku: durim spyną, langam stiklo, geresnį rakandą. Greit bus ir įkurtuvės. — Pakviesk, Vincai, ir mane. Noriu pamatyti naujus namus. Žinau, kad geras rankas turi, — meilinosi Izabelė. — Pakviesiu... Tave, Zabute, pirmą. Man reik žmonos, gaspadinės. Ar eisi, Zabele, už manęs?... žiūrėdamas merginai į akis tiesiai paklausiau. — Tai... dabar!... argi tu mane myli, Vincai? Ar aš tau patinku? — lyg nustebusi paklausė. — Myliu seniai ir labai, ar nežinai? — Nešk močiutei vaistus ir būkite abi namuose subatos vakare. Ateisiu pasikalbėti. Lik sveika!... turiu skubėti į namus, nes Šlekys supyks, kad taip ilgai kai kur mandrauju. Virpėdama džiaugsmu, Švelnytė pasileido tekina miško grytelės link. Tik įbėgusi pro duris, išsiblaškusi pasakojo močiutei:

— Miestelis pilnas rusų kareivių, nematytų, geltonais veidais ir kreivomis akimis. Vieni iš jų miega ant žolės, krūmuose, kiti kalbina žmones, prašo duonos, degtinės. Keli juo apstoja ir mane — išsigandau, bet laimė, netoli vaistinės sutikau Vincą Kiaunę... jis mane lydėjo...

— Ar parneši vaistų? Galva plyšta nuo skausmo, silpna ant širdies, o tau kavalieriai galvoje! Neduok Dieve sustalaukti senatvės!... — Štai venaitai. Apvietorius sakė „Raudonojo gaidelio“ miltelių neturįs, bet davė dar iš Germanijos atvežtų „aspirinų“ — jie geriausi nuo galvos skausmo ir peršalimų vaistai. Imkite, močiute, vieną tabletę su vandeniu.

— Tegul juos bala!... gal kokia „truczyna“, vaikeli. Tokių savo gyvenime nesu ragavusi. Apsieisiu, jei nėra „gaiduko“, tai išvirk man liepžiedžių arbatos su aviečių uogomis... Tai vis tos umėdės — suslapau kojas berinkdama, beklupinėdama iš samanų, — aimanavo senoji.

— Gerk, močiute, arbatą, kol karšta, išprakaituosi ir praeis šaltis, — ramino, užklodama stora dukna ligonę Izabelė.

— Tai ko vinkas Kiaunė, tai po miestelį slankini. Pačiups ir ji minkoliai, tai ir bus mandravotinė...

— Pabaigė statyti namą, tai ieškąs durim spynos, langam stiklo.

— Nekalbėk, močiut, užmik, pamiegok ramiai, nesivargink, jei ko reikės pašauk mane. Einu siūti į savo kambarėli.

— Namą, Vincai, pasistatė, kaip „seklyčia“, kiemas aptvertas, virtuvės pečius apšildo ir miegamąjį. Kidolius geras mūrinnikas. Ką jis padaro — dailu pažiūrėti. Virtuvės plyta, duonekpius kaista, kaip kep-

tuvė. Dabar tau, Vincai, nieko daugiau nereikia, tik žmonos, šeiminnikės, — papludamas per petį ragino Šlekys.

— Turiu nužiūrėjęs ir merginą, Pranciškau. Gal kiek, kaip man, ir per jauna, bet man ji patinka.

— Tai ko lauki? Moteris turi būti jaunesnė. Koks amžius skirtumas?

— Dabar ji šešiolikos, o aš jau dvidešimt šešerių. — O kas tokia, gal ir pažįsti? — kamantinėjo Šlekys.

— Izabelė Švelnytė, grytelinnikės Šiaurienės augintinė.

— Pažistu, žinau. Rimta mergaitė ir gražiai nuaugusi. Ką tu paisai dėl metų? Ji jau subrendusi. Dabar toki neramūs laikai. Nieko nelauk, vesk pas kleboną ir turėsi gražią ir gera žmoną, o ilga išma bedrožiant — šuo kespj nuneša — atsimink! Ateinanti mėnesį į darbą paleis lentpjūvė. Kalba, kad dirbs net trim pamainomis. Išėisi į darbą — namas tuščias, be žmogaus. Karas dar nesibaigė, gelžkelių vaktatų iš visur privažiuoja. Turėsi žmoną, šeiminnikę ir ramiai sau dirbi. Apsigalvok!... aš tau, Vincai, tik gero vėliju, — kalbino Šlekys.

— Sakai, kad greit paleis lentpjūvė? Tai kam? Lentų, medžiagos niekam nereikės paduoda — viskas valdžios ir naujų statybų žmonėms neleidžia. Prie Berlyno dar vis mūšio. Tai kam tos lentos?...

— Jie žino, ką daro. Kalba, kad Skriaudžių miške stąty rusų kareiviam barakus, kareivines. Ir man naujasis eigulyš Astrauskas liepė pasirinkti vyrų. Grįšime į mišką medžių kirsti lentpjūvėms. Jis ju žmogus, matyt, žino, kalba ne tuščiai. Ko sulauksime — nežinia, bet darbo turėsime iki valiai, o duonos, tai kaip Dievas duos, — pasakojo Šlekys.

(Bus daugiau)

BOSTONO ŽINIOS

TEISINGAS PAREIGŲ SUPRATIMAS

Lietuvių Bendruomenės padalinii (apylinkių ir apygardų) uždavinys – vietoje atlikti uždavinius, kurių neatlieka kitos organizacijos, o taip pat talkinti krašto valdybai, kai ji imasi didesnių darbų. Šia kryptimi veikia LB-nės Worcesterio apylinkė, vadovaujama Stasio Rudžio. Pernai ji tvarkė ne tik einamuosius reikalus, kaip solidarumo mokesčio rinkimą ir atsiskaitymą su apygarda, krašto valdyba ir PLB-nės valdyba; suorganizavo Traigiškųjų birželio įvykių minėjimą, parėmė lietuvių spaudą ir vietos lietuvių radijo valandėlę „Aušra“, skyrė auką Švietimo tarybai, taip pat įsijungė į Krašto valdybos skelbtą vaju Lietuvai padėti, surinkdama tam tikslui arti 700 dolerių. Šalia to, Worcesteryje nesant Balfo skyriaus, apylinkės valdybos, vicepirmininkas Povilas Babickas surinko šalpos reikalams ir pasiuntė Balfo centru 1,960 dolerių.

Birželio 18 d. įvykusiame apylinkės metiniame susirinkime išklaustyti veiklos pranešimai, patvirtinti finansinė apyskaita, vietoje sergančio Povilo Babicko išrinktas į valdybą Antanas Vagelis. Dabar apylinkės valdybą sudaro: Stasys Rudys – pirmininkas, Antanas Vagelis – vicepirmininkas, Jonas Bašys – sekretorius, Algis Gėdžas – išdininkas, Aldona Shumway – renginių vadovė, Julė Paučiuko-

nytė – socialiniams reikalams, Jonas Pipiras – valdybos narys. Revizijos komisija: Jonas Tamašauskas, Janina Miliauskienė ir Kazys Česna. Susirinkimo dieną apylinkės kasoje buvo 1,864 doleriai. Dar pažymėtina, kad Povilas Babickas, dėl ligos atsisakęs būti kandidatu į valdybą, sutiko toliau rūpintis lešų telkimu šalpos reikalams per Balfą.

SUMAIŠĖ TAUTAS IR VALTYBES

Brocktone leidžiamas dienraštis „Enterprise“ paskelbė platų rašinį apie sol. Marytės Bizinkauskaitės-Bildienės viešnagė ir dainavimą Lietuvos operoje bei koncertuose. Straipsnis gana gerai parašytas, iškeliant sol. Marytę Bizinkauskaitę-Bildienę, kilusią iš Brocktono. Bet kažkokiu nelemtu būdu rašinyje sumaišytos tautos ir valstybės. Jame Lietuva pavadinta Rusijos valstybe Baltijos pajūryje į šiaurę nuo Lenkijos, o lietuvis komp. Vladas Švedas „pakrikštytas“ rusu, tvirtinant, kad jis iš JAV grįžo į Rusiją, o ne į Lietuvą, kaip iš tikrųjų buvo. Tai grubus tiesos pažeidimas, kuris sudaro skriaudą Lietuvai ir lietuviams. Tokių nedovanotųjų klaidų atitaisymo reikalauja vietos lietuvių laiškais redakcijai.

BALFO 72 SKYRIAUS POBŪVIS

Balfo 72 skyrius Brocktone sudaroma gana graži suma šalpos reikalams. Šiomet toks pobūvis įvyks lapkričio 11 d. 6:30 val. vak. Sandaros salėje, 30 Intervale St., Brocktone. Bus šilta lietuviška vakarienė, įvairūs laimėjimai, šokiai.

KUN. ALBERTO ABRAČINSKO JUBILIEJUS

Ateinančių metų gegužės 6 d. sukaks 50 metų, kai kunigu išventintas kun. Albertas Abračinskas, buv. Šv. Jurgio lietuvių parapijos klebonas Norwoode. Toji sukaktis bus paminėta Brocktone, iš kur kun. Albertas Abračinskas yra kilęs.

RENGINIAI

Spalio 1 d. 3 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos salėje, „Laisvės Varpo“ rudens koncertas.

Spalio 28 d. 7 val. vakaro Maironio parke Shrewsburyje prie Worcesterio minėjimas Lietuvos Šaulių s-gos 70-ties metų sukakties. Minėjimą rengia Naujosios Anglijos šaulių Trakų rinktinė.

Lapkričio 11 d. 6:30 val. vak. Balfo 72 skyriaus pobūvis Sandaros salėje, Brocktone.

1990 m. balandžio 22 d. Lantana restorane Randolphe metinis Šv. Petro lietuvių parapijos So. Bostone banketas.

1990 m. gegužės 6 d. Brocktone kun. Alberto Abračinsko kunigystės 50 metų jubiliejus.

„LAISVĖS VARPAS“

Vienintelė lietuvių greito viešo susižinojimo priemonė Bostono ir apylinkės lietuviams yra Laisvės Varpo lietuvių radijo programa. Ji perduodama lietuvių ir anglų kalba kiekvieną sekmadienį 9:00 - 10:00 val. ryto iš radijo VCAW – FM 98.

Jos vedėju yra Petras Vištinis, 173 Arthur St., Brockton, MA. 02402, telefonas: (508) 586-7209.

Programos metu skubiais reikalais skambinti į radijo stotį telefonu: (508) 587-9898.

P. V.

LB atstovai su Persitvarkymo sąjūdžio pirmininku. Iš kairės: LB krašto valdybos pirm. dr. Antanas Razma, Švietimo tarybos pirm. Regina Kučienė ir dr. Vytautas Landsbergis. Nuotr. Viktoro Kučo

NARKOTIKAI IZRAELYJE

KAZYS BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Kiek žinau, tėvai nuo pat atvykimo iš Giedraičių parap. 1902 m. į Vilnių visą laiką gyveno Užupio senamiestyje, netoli keliasdešimties bažnyčių (Šv. Onos, Bernardinų, Šv. Mykolo, Šv. Baltramiejaus, Šv. Jono ir t.t.) ir sostinės centro. Patogu, nes tėvo daugiausia statomi namai buvo tarp Naujosios Vilnios ir mūsų sostinės priemiesčio, kurį lenkai vadino „Kolonija vilenska“. Čia kūrėsi daugumoje lenkai geležinkeliečiai. Taigi tėvai iki darbovietės tik 4-5 km.

Bet pats Užupis – tikras internacionalas (kaip ir pats Vilnius). Čia „maišėsi“ rusai, gudi, „tuteišai“ ir iš Lenkijos gilumos lenkai. Tačiau didžiausią % sudarė žydai, kurių Vilniuje oficiali statistika parodė 70 tūkst. iš 210 tūkst. gyventojų. Lietuvių buvo šešios šimtos. Tačiau, pasikėlus nuo Paupio ir Malūno g.-vių, Filaretų g.-ve, rastume Vilniaus Vytauto Didž. gimnazijos berniukų bendrabutį, kiek toliau antrą mažesni dr. J. Basanavičiaus vardo. Vėl žygiuojant Subačiaus g.-ve Maručkių link – ir lietuvių amatininkų bendrabutį. Tad šią mūsų sostinės dalį laikau lietuviškiausia lenkų okupacijos metu, kadangi lietuviams sudarė gražų gyventojų nuosimti.

Kodėl prisiminiau tas nerūpestingas jaunystės dienas? Tam akstina davė vokiečių spaudos pranešimai, kad per Izraelio valstybę rieda narkomanijos banga. Tuo tarpu Vilniaus žydus, mano kaimynus (keletą sutikau tuoj po karo Miunchene), prisimenu kaip didžiausius alkoholio priešus, vengiančius net rūkalų. Prisipa-

timai. Labai dažnai vaikai sužaloja savo tėvus, pagrobdami jų santaupas. Tokie nusikaltimai padidėjo 30%. Kriminalinė policija peikia vyriausybę. Jos teigimu, Ickas Šamiras mažai rūpinasi šia didele valstybės nelaimė. Paskutiniu metu narkomanams paskirti 321 mokytojai patarėjai, metant taip pat didelę propagandos dozę spaudoje, radijo ir televizijoje. Tam reikalui koordinuoti tą visą veiklą paskirtos vyriausybės kabineto sekretoriaus E. Rubinšteinas.

Ryšium su Europos krepšinio pirmenybėm, vokiškos spaudos psl. „pasipylė“ lietuvių krepšinininkų pavardės – Sabonio, Chomiciaus, Kurtinaičio, Marčiulionio, nevedinant jų rusais, bet sovietiniais žaidėjais. Tik bulevarinis „Bild“ dienraštis birželio 26 d. pranešė, kad „Russe“ Šarūnas Marčiulionis „parduotas“ JAV profesionalų krepšinio lygai.

Meisterio vardą iškovojo Jugoslavija, baigmėje įveikdama Graikiją 98:77. Pusbaigmėje Graikija netikėtai nugalėjo favoritą Sov. Sąjungą (keturi lietuvių, du latviai, vienas estas) 81:80.

Meisterio vardą iškovojo Jugoslavija, baigmėje įveikdama Graikiją 98:77. Pusbaigmėje Graikija netikėtai nugalėjo favoritą Sov. Sąjungą (keturi lietuvių, du latviai, vienas estas) 81:80.

UŽDARO PROCTOR

Procter and Gamble uždaro savo 59 m. senumo fabriką Chicagos šiaurėje. Jame dirbo 275 darbininkai. Fabrikui nepavyko rasti geros rinkos savo „grožio“ muilui.

ATGAIVINT NAVY PIER

Chicagos meras R. Daley ir gubernatorių Thompson sudarė tarybą rūpintis atremontuoti ir atgaivinti Navy Pier.

CLASSIFIED GUIDE

RE/MAX GREIT PARDUODA
REALTORS
RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6169
Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią istaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamas.

REAL ESTATE
MLS KOMPIUTERIŲ
pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiesčiuose. Sažiningai patarnaus
J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX – INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

MLS
BALYS BUDRAITIS
Nemokamai įkainuoja jūsų namus.
Turėdamas ilgų metų patyrimą, greit ir sąžiningai patarnausiu pirkime bei pardavime. Kreiptis tel. 767-0600 arba 778-3971.
Adresas 6600 S. Pulaski Rd.
Ona stop Real Estate

FOR SALE
Drive by 6741 W. 59 St. Do not disturb. Call for appointment
586-4076. Delux 3 bdrn. bungalow. Too many extras to list.
\$115,000.

ŠIMAITIS REALTY
Viktoras Šimaitis, Reg. Brokeris
Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7878

Nuolaidą pensininkams duoda
IEVA ASMYTE
Community Realty, MLS
3856 W. 63 St., Chicago
Tel. 581-9180, res. 434-4323
Jos patyrimas (antras dešimtmetis biznyje) jums gali sutapti daug kelbimų.

HELP WANTED
RESIDENCE INN BY MARRIOTT
Our growing Company offers competitive wages, excellent benefits and growth potential. We are currently offering positions as: Night Auditor (Must speak fluent English), Executive Housekeeper (Must speak fluent English), Suite Attendants, House Persons, Laundry Attendants. Starting at \$5.00 per hour.
2001 S. Highland Ave.
Lombard, IL 60148
629-7800, Ext. 2008.

FOR RENT
Išnuojamas 1 modernus butas Marquette Parko apylinkėje; 1 a., 4 1/2 kamb. (2 mieg.). Su šiluma ir oro vėsinimu. Suaugusiems.
Skambinti 598-6193

CLERICAL OPPORTUNITY

At ANCHOR, an Organization for Health Maintenance of Rush Presbyterian-St. Luke's Medical Center, you can advance through talent, dedication and diverse career paths. If you want to challenge your potential, find out about our exciting full-time clerical opportunity at our downtown office.
We are seeking an individual with general office experience. Knowledge of CRT or PC is a definite plus. Some mail room experience desired.
ANCHOR offers a promote-from-within opportunity, attractive salary (med-teens), and benefits package that includes: health/life/dental insurance, tuition reimbursement, paid sick leave, and 3 weeks vacation. For immediate consideration, call:

Jean McGann
347-3429

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

RUSH CONTRACT CARE

33 E. Congress Pkwy, 6th FL
Chicago, IL 60605-1223
equal opportunity employer m/f

TAISOME
SKALBIMO IR DŽOVINIMO MAŠINAS IR ŠALDYTUUVUS
Kreiptis į: Hermis Ducky
Tel. 585-6624
Nuo 8 v. ryto iki 5 v. vakaro
Kalbėti lietuviškai

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir žiniast. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
655-2020
KLAUDIJUS PUMPUTIS

Full time handyman needed for home remodeling by H & M Builders. Call 471-0811 or 301-5488.

Midland Federal Savings and Loan Association

75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00
Aprausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
598-9400

Jaunuoliams Studentams Dirbantiems ATSIPŪSTII!

Rugpj. 13-20, 1989
NERINGOJ Vermont'e

Vaikystė išaugusius jaunuolius kviečiame sugrįžti NERINGON atsinaujinti krikščioniškai ir tautiškai! Atėjo laikas, ypač dabar TAUTOS ATGIMIMO metu, iš naujo pažvelgti savo gėlmėn nebe vaiko žvilgsniu!

Stovyklos savaitė jaunuoliams 17-25 metų.
Kreiptis: NERINGA, Box 134C, RFD 4,
W. Brattleboro, VT 05301. 1-802-254-9819.

APLINK MUS

x Kun. Jonas Šaulys, MIC, St. Mary of Peace parapijos asistentas, turėjo sunkią širdies operaciją Hinsdale ligoninėje. Susikomplicavus ligai, buvo perkeltas į Loyolos ligoninę kur buvo padaryta antra operacija. Ligonis dabar pamažu sveiksta.

x Dail. Kęstutis Balčikonis iš Vilniaus lankosi Chicagoje ir yra apsisostęs pas Virgilijaus Krapausko šeima Palos Park (9830 Terrace Ct.). Lydimas V. Krapausko aplankė „Draugo“ redakciją, painformavo apie Lietuvos gyvenimą ir savo užmojus surengti Chicagoje dailės parodą.

x Lietuvių Tauragės klubas rengia gegužinę rugpjūčio 6 d., sekmadienį, 12 val. Šaulių namuose. Veiks virtuvė, baras ir bus dovanų paskirstymas. Gros K. Ramanausko orkestras.

x Adam. Butavičius, Viktoras Bakšys, L. V. Petrusaitis, Adelė Poderis, Ged. Sakevičius, Felicija Chesonis, Adolf Petrys, Juozas Valaitis, Vincas Apanius, El. Svegzda, J. Stankūnas, pratęsdami prenumeratą, pridėjo ir po 10 dol. už kalėdines kortele ir kalendorių. Labai dėkojame.

x A. Degutis iš East Chicago, Ind., lankėsi „Drauge“, pratęsdami prenumeratą vieneriems metams, išgijo naujaujų leidinių ir dienraščio paramai įteikti 30 dol. auką. A. Degutis skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame.

x Ieškoma moteris prižiūrėti 2 m. berniuką 5 dienas savaitę. **Skambinti 312-925-0473.** Atlyginimas pagal susitarimą. (sk)

x Darome nuotraukas pasams ir kitiems dokumentams, kurias galima tuojau atsiamti. American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. 238-9787. (sk)

x Dėmesio viengungiai! Kas turi mašiną ir mėgsta švarami ore žuvali, grybauti, medžioti, tas gali visą laiką gyventi pas mane veltui, tik dėl papildusių akių padėti žolę nupjauti, į krautuve nuvažiuoti, paskaityti. Smulkiau skambinti 1-608-296-2077 arba rašyti Stanley Abramavičius, Route 1, Westfield, WI 53964. (sk)

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5162
14300 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. 460-4866
Valandos pagal susitarimą

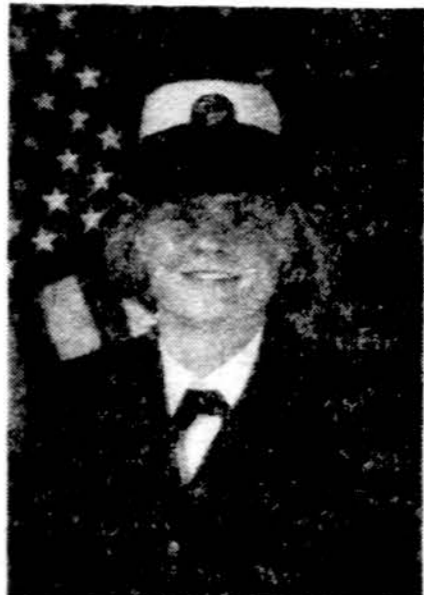
Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS
Vytėnis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. 778-0900
Kasdien 9–6 val. vak.
Šeštadienis ir vakarais
pagal susitarimą.

ADVOKATAS
ALGIRDAS R. OSTIS
201 E. Ogden Ave., Ste. 18-2
Hinsdale, IL 60521
Tel. 325-3157
Valandos pagal susitarimą

x Algis Čepėnas, Kazys Razma ir Vytautas Dijkas kartu su Jonu Levicku pasižadėjo darbuotis „Draugo“ gegužinėje prie baro, kad atsilankiusieji būtų patenkinti ir šilimoje troškuli galėtų nuraminti. Gegužinė bus liepos 30 d.

x Bronė ir Alfonsas Nakai buvo atvykę iš Sunny Hills, Fla., į Chicago aplankyti savo sūnaus šeimos ir pažįstamų. Dabar išvyko pas sūnaus Viktoro šeimą į Washingtoną. Alfonsas Nakas yra nuolatinis „Draugo“ bendradarbis ir ta proga aplankė redakciją.

x Brigita Skopaitė, Natalijos ir Al Skopų, gyvenančių Cicero, dukte, garbės pažymiu baigė eismo kontrolerės mokslą Millington, Tenn. Keturiolikos savaičių kursoje ji išlaikė oro kontroles egzaminus. Išlaikius Federacinės Aviacijos administracijos egzaminus ji gaus pažymėjimą kontrolės bokšte dirbti ir padėti lėktuvams pakilti ir nusileisti. Tai bene pirmoji lietuvaitė, pasiekusi kontrolerės laipsnio. Brigita L. Skopaitė 1988 m. baigė Morton West aukštesniąją mokyklą Berwyn, Ill.

x LFB studijų ir poilsio savaitė, rugpjūčio 13-20 d. įvyks dail. Linos Palubinskaitės tapybos bei gintaro, sidabro ir kt. metalų papuošalų paroda. Noringieji studijų savaitėje dalyvauti, skubiai registruokitės pas J. Vasari, tel. 216-644-7411. (sk)

x 15 dienų Lietuvoje! Š. m. rugsejo 12 d. išskrenda ekskursija, kuri galės praleisti 15 dienų Lietuvoje. Turėsite galimybę ilgiau paviešėti pas gimines, pakeliauti po Lietuvą, aplankyti įvairius miestus. Skubėkite registruotis! Vietų skaičius ribotas! Kreiptis: American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, IL 60643. Tel. 312-238-9787. (sk)

x Amerikos Lietuvių Taryba, susitarus su VLIKU, prašo visas organizacijas ir ypač pavienius asmenis gausiai siųsti Valstybės departamentui, slapto Molotovo-Ribbentropo Pakto 50 m. sukakties proga, VLIKO paruoštą atsišaukimą „APPEAL“ — laišką lankstinuko formoje. Užpildžius ir pasirašius siųsti šiuo adresu: The Honorable James A. Baker, III, The Secretary of State Washington, D.C. 20520. „Appeal“ pareiškimai gaunami ALTo centre ir ALTo skyriuose. Taip pat reikia remti visas kitas pastangas, kuriomis siekiama Nepriklausomybės Lietuvai. (sk)

x American Travel Service Bureau praneša, kad dabar galima nupirkti automobilį giminėms Lietuvoje. Kaina: „Lada“ nuo 5,245 dol., o „Samara“ nuo 6,245 dol. Automobiliai pristatomi per 30-60 dienų iš Suomijos. Taip pat galima užsakyti „Volga“ ir „Žigulius“ bei kitas prekes tiesiai per dolerinę parduotuvę Vilniuje. Informacijai kreiptis: ATSB, 9727 S. Western Ave., Chicago, IL 60643, tel. 312-238-9787. (sk)

x „Krivulė“, Vakarų Europos lietuvių sielovados neperiodinis žurnalas, birželio Nr. 1, išėjo iš spaudos. Čia sudėti visi praėjusių ir šių metų pradžios įvykių aprašymai tiek Lietuvoje, tiek išeivijoje. Paminėti ir istoriniai straipsniai apie Vilniaus vyskupiją ir Gedimino aikštę. Paminėti jubilatai prel. St. Zilys, prel. Ant. Jonušas, kun. P. Girčius ir kt.

x „Chicago Tribune“ liepos 19 d. laidoje buvo įdėta Balio Gajausko nuotrauka „Chicago-land“ sekcijoje ir gana platus Matt Davis aprašymas. Aprašyme jis paminė, kad Gajauskas buvo ištremtas 25 metams į Kazakstaną ir šalia jo dalis mirė badu ar nuo šalčio. Buvo ištremtas antrą kartą, nes išvertė Solženycino „Archipelago Gulaga“ ir už kitokius raštus. Buvo paleistas tik praėjusiais metais. Nors jo komunistai nenori, bet jis su šeima grįžta Lietuvai.

x „Chicago Sun-Times“ liepos 24 d. laidoje aprašo kun. Vytauto Gorino susitikimą su savo dukterimi Gražina Venckevičiene, kurios nematė 44 metus. Susitikime taip pat buvo ir kiti jo šeimos nariai bei draugai. Kun. Vytautas Gorinas kunigu buvo išventintas po žmonos mirties 1970 metais ir tarnavo parapijose, dabar jau yra pensijoje, ir gyvena netoli Rockford, Ill.

x Bronius Kukalis, P. Poškienė, J. Jagėla, B. Buika, M. Simaskis, A. Domeika, V. Stimbursas, A. Vokėtaitis, J. Mačys, Martin Rakauskas, Emilija Rastenienė, Valė Sniulionis, J. Šuopytė, Genė Puniška, Jonas Činkus, Jonas Grigaitis, S. Audinis, V. Petrauskas, Romualdas Serėnas su prenumeratoriais mokėsi mokėsi atsiuntę ir po 10 dol. aukų. Labai dėkojame.

x ALTS Chicago skyriaus gegužinė įvyks š. m. rugpjūčio 6 d., sekmadienį, 1 v. p.p. Ateitinių namų žuvali, Lemon, Lietuviškoji visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti ir maloniai praleisti šią sekmadienio popietę. (sk)

x Lietuvoje pageidaujama kosmetika labai žemomis kainomis! P.v. 12 spalvų mažiausiai 2 dol. Įvairus pasirinkimas. Transpak, 2655 W. 69 St., tel. 312-436-7772. (sk)

x Jūsų pinigai į Lietuvą siunčiami per banką į „dolerines“ parduotuves: tinka jūsų giminųjų apsipirkimui, automobiliams ir palikimams tvarkyti. Muito nėra. Romas Pukštyš, Transpak, tel. 312-436-7772, namų tel. 312-430-4145. (sk)

x Kargo visą laiką siunčiame į Vilnių arba į Maskvą praneša Romas Pukštyš. Transpak, 2655 W. 69th St., Chicago, IL 60629, 1-312-436-7772. (sk)

x Greit parduodu vienos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite RE/MAX FIRST, Rimas Stankus, tel. 361-5950 arba 636-6169. (sk)

x JUOZAS RACEVIČIUS, namus parduoda greit. Įkainojimas — veltui. Skambinti Bell-Bace RE, tel. 778-2233. (sk)

x Kelionę laivu š. m. gruodžio 4 d. (vienai savatei) rengia „Laiškai Lietuviams“. Įdomus maršrutas: San Juan, St. Thomas, Martinique, Grenada, Isla de Margarita, Caracas (Venezuela). Informacijai kreiptis: American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, IL 60643, tel. 312-238-9787. (sk)

Redaguoja J. Placas. Medžiagą siūsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Tėvynės ZVAIGŽDUTĖ

Išleistas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

Ritutė džiaugiasi rožėmis močiutės darželyje.

KĄ REIŠKIA ŽODIS „LIETUVYBĖ“

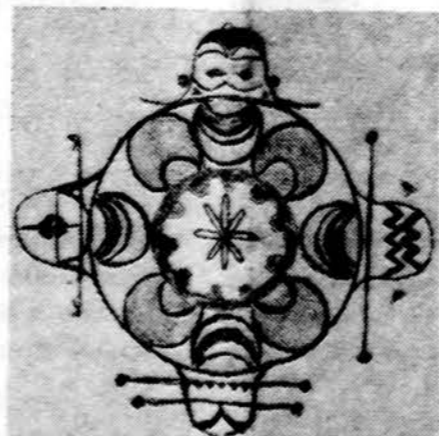
Lietuvybė yra jausmas, kuris slypi kiekviename lietuvyje. Tai yra pati didžiausia meilė, kuri jungia visus lietuvius į vieną lietuvių tautą. Ta meilė, kuri savo reikšme apima visas kitas meiles: meilę lietuvių kalbai, meilę lietuvių kultūrai, meilę Lietuvos gamtai, meilę Lietuvos miestams ir kaimams. Meilė tėvynei Lietuvai, tai yra meilė visų lietuvių Lietuvoje ir išeivijoje.

Šita meilė įpareigoja mus kalbėti lietuvių kalba, pažinti lietuvių literatūrą, meną, rašyti literatūrinius kūrinius lietuvių kalba, šalinti viską, kas yra bloga, tai ir bus meilė lietuvių literatūrai ar, plačiau tariant, lietuvių kultūrai.

Lietuvybė glūdi kiekviename iš mūsų, nes mes esame lietuvių kilmės ir lietuviškas kraujas teka mums. Lietuvybė man yra labai svarbi ir brangi. Jos pilną reikšmę ir pilną prasmę išreikšti yra labai sunku.

Lietuvybės meilė riša mus visus ir mes visi esame nuolat susiję ir kurybinį procesą išlaikyti ir nuolat kurti lietuvių tautą.

Alicija Krakauskaitė, Toronto Maironiu aukšt. lit. kursų studentė, Kanada (Jubiliejinis metraštis)

Piešė Gytis Vygantas. Dariaus Girėno lit. m-las 8 sk. mokinys.

MANO KIEMAS

Mano kiemas nėra labai didelis. Bet jis labai gražus pavasarį ir vasarą. Pavasarį kieme žydi alyvos, o priekyje namo žydi tulpės, narcizai ir krokai. Vėliau žydi vasarinės gėlės. Vakare į mūsų seną eglę kartais ateina meškėnai. O anksti ryte po kiemą laksto kiškių šeima.

Vėliau mama mūsų daržė sodina daržoves. Aš ir mano broliukas sėjame kelias daržoves. Po to laistome ir padedame prižiūrėti daržą.

Dalia Šataitė, Dariaus ir Girėno m-la, 2 sk. (sk)

DEŠIMT AKMENUKŲ

Vienas mažas akmenukas Šalia jo — kitas broliukas, Suskaičiuoti juos galiu: Du rankutėje turiu.

Štai čia trečias ir ketvirtas, Penktas didelis, toks tvirtas; Rieda šeštas iš eilės, Dar septintas prisidės.

Ten aštuntas po stalu — Suskaičiuot visus galiu. Va, dešimtas ten kampe Atriedėjo pas mane.

Tik dešimto nerandu. Jis nelygus, su randu. Ieškau kur jisai būtų — Gal dėžutėje tarp daiktų?

Ak, koks džiaugsmas! Jau matau — Jį dėžėje suradau; Kur knygutė ir pieštukas Buvo ten ir akmenukas.

Štai, mamyt, visus turiu. Suskaičiuot dešimt galiu.

Nerima Narutė

MŪSŲ MIŠKE

Mūsų miškas yra Shawnee nacionaliniame miške. Mes jį pasiekiamė per septynias valandas. Ten visada yra žymiai šilčiau, nes yra toli į pietus nuo Chicago. Mes dažniausiai važiuojame į šį mišką anksti pavasarį ir rudenį. Mūsų miškas yra labai gražus, nes jį supa nemažos kalvos. O jame auga daug ažuolų, klevų, riešutmedžių ir tujų. Ant vieno kalniuko yra pastatytas mūsų namelis iš ažuolinių rąstų. Kalnelio apačioje teka šaltinis upelis. Mes visada ten einame maudytis, nors vanduo ir šaltas. Taip pat toliau už namelio yra prūdas. Jame gyvena bulinė varlės ir žuvis, kurias prileido tėtė. Mūsų miškas ribojasi su kitu upeliu, kuris yra didesnis už mūsų. Tame upelyje galima sužvejoti upėtakių. Miške gyvena ir įvairūs žvėreliai ir gyvūnai. Šį pavasarį aš ir mano sesutė pagavome kelis melnsvus driežus. Juos parsivežėme į namus, bet vėliau paleidome į kiemą.

Miškė mano tėtė su draugais medžioja. Kartais, kai mūsų šeima atvažiuoja čia, man tėtė leidžia pabandyti šaudyti. Man labai patinka mūsų miškas, nes galima visą dieną žaisti ir išmokyti daug apie gamtą.

Tomas Šatas, Dariaus ir Girėno m-la, 6 sk. (sk)

PAVASARIS

Po šaltos žiemos ateina pavasaris. Pavasarį visa gamta atbunda. Grįžta paukščiai iš šiltų kraštų. Miškas pabunda nuo paukščių čiulbėjimų, pradeda žydėti pirmosios žibutės. Sprogs ta medžiai ir pražysta sodai. Dažniau galima išėiti į lauką pažaisti ar paskaityti knygą. Dienos darosi ilgesnės ir šiltesnės. Visi mokiniai laukiame pavasario, nes žinome, kad greitai bus vasaros atostogos.

Vaiva Rašytinytė, 5 sk.

Kai oras šiltėja, sniegas pradeda tirpti. Pavasarį žolė išdygsta, gėlės pražysta ir paukščiai sugrįžta iš šiltesnių kraštų, kur jie žiemojo. Saulei patekėjus, paukščiai pradeda čiulbėti. Pabunda uodai ir skruzdėlės. Dienos ilgėja, o naktys trumpėja. Laikas užmiršti šiltus drabužius, o užsimauti trumpas kelnaites ir džiaugtis pavasariu!

Danisa Dambrauskaitė, 5 sk.

Pavasaris yra labai gražus metų laikas. Pavasarį pradeda sprogti medžiai, gėlės žydi — atgimsta visa gamta. Sugrįžta iš šiltų kraštų paukščiai. Po kiemą laksto zuikiai. Pavasarį mes švenčiame ir šv. Velykas, ir Motinos dieną. Tą dieną mama nieko nedirba, o viską reikia daryti mums. Dar reikia pirkti gėles ir dovanas jai. Man labiausiai patinka, kad greitai baigsis mokslo metai. Nereikės daugiau eiti į mokyklą. Aš lankau tris mokyklas: lietuvišką, anglišką ir muzikos. Visada reikia ruošti daug pamokų, todėl labai atsibosta. Greitai važiuosime atostogų. Paskui reikės važiuoti į Rako ir Dainavos stovyklas. Man Rako stovykla nepatinka. Yra labai gražu pavasarį.

Aras Nausėdas, 5 sk.

Visi K. Donelaičio mokyklos mokiniai.

PAPARČIO ŽIEDAS

Lietuvių tautosaka

Seniau šv. Jono naktį žmonės eidavę į mišką. Nuėję apibrėždavę su žvake aplink save ratą ir melsdavęsi, laukdami paparčio žiedo.

Kartą vienas berniukas nuėjo į mišką šv. Jono naktį. Apibrėžė aplink save ant žemės ratą ir ėmė melstis, laukdamas paparčio žiedo. Neilgai pasimeldus, pradėjo jam rodytis visokios baidyklės, žvėrys, gyvatės, žalčiai ir kiti. Staiga jis pamatė sūrį. Nupjovė gabalą ir suvalgė. Pavalgęs vėl meldėsi laukdamas paparčio žiedo. Taip darė iki pat ryto, bet paparčio žiedo nesulaukė. Pavargęs ir nusiminęs grįžo namo. Namuose rado savo motiną be nosies, nors išeidamas paliko su nosimi. Mat, kai jis pjovė sūrį gabalą, tai nupjovė motinai nosį. (Pasakojo Jonas Vaitiekūnas, 63 m. amžiaus, iš Žilionių kaimo, Seduvos valsčiaus. Užrašė Br. Fabijonavičiūtė, 1926 m.)

Iš dr. Balio archyvo

Piešė Lina Grigaitytė

KŪDRAKELIŲ VELNIUKAS

(Konkursinė lietuvių liaudies pasaka)

(Tėsinys)

Kartą atėjo vienas vokiečių su kompanija. Rado ugnį sukurta ir piemenis bedainuojančius. Jis atėjo su keturiais ristikais arkliais. Tas vokiečių su jais išėjo į dainavą. Jis atėjo sekmadienio vakare, o pirmadienio rytą vokiečių jau nebebuvo — nukeliavo savo keliu. Pirmadienio vakare vėl atsirado dar linksmesnis, negu ankačiau. Taip pat su ketvirtu arkliais, juodu fraku apsilkęs, su aukšta skrybėle, rankose turėjo bizūną. Paleido savo arklius tarp kaimo arklių ir švilpaukdamas atėjo į piemenų draugystę. Taip darė ištisą savaitę. Jam patiko viena mergaitė, su kuria susidraugavo. Iš ryto niekas nepajudavo, kur tas vokiečių dingdavo su savo arkliais, nors devyni piemenys arklius saugodavo.

Kitą savaitę piemenys ėmė pasakoti apie tą vokiečių savo šeiminkams. Tada viena šeiminkė Čebatiėnė pasakė sau arkliniukui: — Tu, matai, pažiūrėk, ar jis yra su abiem šnervėmis. Gal su viena šnervė? Dar įžiūrėk, ar nėra išlindusi uodega iš po frako? Ar tik nebus jis velniukas?

Arkliniukas stebėjo kaip Čebatiėnė sakė. Grįžęs namo viską jai papasakojo.

— Kai ryt vakare josi arklius, — tarė Čebatiėnė arkliniukui, — paimk ožio skūrą (oda), kurią klatėje rasi. Įsidėk į maišą ir neeik arti ugnies. Palik už devynių žingsnių nuo ugnies, kad niekas nematytų. Kai velniukas ateis, jam nematant drošk (mušk) išilgai, nieko nebijodamas. Paskui pamatysi kas atsitiks.

Kai velniukas atėjo prie ugnies ir pradėjo kalbėti su mergaite, tada arkliniukas drožė velniukui per nugarą. Tada velniukas su dideliu kaukiu nušvilpė sau, o mergaitė smala apledo. Iš išgąsčio mergaitė susirgo ir po metų laiko mirė. Vietoje keturių arklių ant krūmų žmonės rado kaulus. Dabar toji vieta vadinasi Kūdrakelių velniuku, netoli Šeštoko.

Klausimai: 1) Kaip senovės lietuviai piešdavo velnius? 2) Ar šis pasakas velniukas taip atrodė, kaip seniau žmonės vaizdavo? 3) Kokį patarimą arkliniukui davė Čebatiėnė? 4) Kas atsitiko su tuo „vokietuku“? 5) Ar šiandien kas nors panašaus vyksta?

Žodynas: 1) ristikas (arklys), 2) įsimaišyti, 3) frakas (bizūnas), 5) šnervė, 6) kaukimas, 7) smala, 8) akiratis, 9) akivaizda, 10) akmenėti.

Gramatikos uždavinys: Kurios linksniuotės yra šie žodžiai: žąsis — žąselė, višta — vištelė — viščiukas, antis — antelė — ančiukas, akmuo — akmenėlis — akmenukas, viršus — viršelis. versis — veršelis — veršiukas, žvėris — žvėrelis.

Jei nežinosite žodžių reikšmių, pažiūrėkite į žodyną. Konkurso taisyklės „T.Zv.“ 134 numerioje.

Ant arudo ir kiaušė gera šeiminkė. Anksti atsikėlęs, nesigailėsi. Tarp dviejų auklių vaikas be nosies. Auksas ir pelenuose žiba.